

DECIZIE

14 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Irina Petrova și Nellea Petrova,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Mixtă Organizația de Microfinanțare „Moldcredit” Societate cu Răspundere
Limitată împotriva Irinei Petrova și Nellea Petrova privind încasarea datoriei,
dobânzii de întârziere și penalității,

împotriva încheierii din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
restituit cererea de apel,

c o n s t a t ă:

La 02 februarie 2017 ÎM OM „Moldcredit” SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Irinei Petrova și Nellea Petrova solicitând încasarea datoriei,
dobânzii de întârziere, penalității, cât și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea din 20 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a
admis parțial acțiunea înaintată de către ÎM OM „Moldcredit” SRL.

S-a încasat în mod solidar de la Irina Petrova și Nellea Petrova în beneficiul ÎM
OM „Moldcredit” SRL suma de 22 833,90 de lei cu titlu de împrumut, suma de
365,44 de lei cu titlu de dobândă la împrumut, suma de 11 420 de lei cu titlu de
penalitate de întârziere și suma de 1038,58 de lei în calitate de cheltuieli de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea din 20 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru, invocând ilegalitatea acesteia, la 02 octombrie 2018 Irina Petrova și Nellea
Petrova au declarat apel nemotivat.

Prin încheierea din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, apelanții Irina
Petrova și Nellea Petrova au fost repuse în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea din 19 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs
cererii de apel nemotivate depuse de Irina Petrova și Nellea Petrova, s-a comunicat
apelanților necesitatea lichidării neajunsurilor și anume achitarea taxei de stat și

prezentarea apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept în susținerea apelului.

Prin încheierea din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul depus de Irina Petrova și Nellea Petrova pe motiv că apelanții nu au îndeplinit indicațiile din încheierea din 19 aprilie 2019 privind prezentarea apelului motivat.

La 02 iulie 2019 Irina Petrova și Nellea Petrova au declarat recurs împotriva încheierii din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii contestate și restituirea cauzei spre examinare la faza primirii cererii de apel.

În susținerea recursului și-au manifestat dezacordul cu încheierea contestată, argumentând că la momentul când au făcut cunoștință cu încheierea de nu dat curs din 19 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu aveau un avocat, iar taxa de stat în mărime de 776,50 de lei a fost achitată.

La 06 august 2019 ÎM OM „Moldcredit” SRL a depus referință pe marginea recursului declarat, prin care a solicitat restituirea cererii de recurs, iar în susținerea poziției a invocat prevederile art. 426¹ și 437 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 29 mai 2019, iar Irina Petrova și Nellea Petrova au declarat recurs la 02 iulie 2019.

Materialele cauzei atestă că încheierea în copie a fost expediată apelantului la 30 mai 2019 (f.d. 126), însă la dosar nu s-a regăsit dovada recepționării scrisorii. Astfel, recursul declarat la 02 iulie 2019, este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Irina Petrova și Nellea Petrova ca fiind neîntemeiat și pasibil de a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că în data de 02 octombrie 2018 Irina Petrova și Nellea Petrova au depus cereri de apel nemotivate împotriva hotărârii din 20 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 76-77).

În conformitate cu art. 365 alin.(1), (1¹) Cod de procedură civilă, în cererea de apel se indică: a) instanța căreia îi este adresat apelul; b) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui procedurală; c) hotărârea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii; d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul; e) probele invocate în susținerea apelului; f) solicitarea apelantului; g) numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel; h) documentele ce se anexează. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1)

lit.d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 19 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel nemotivate depuse Irina Petrova și Nellea Petrova împotriva hotărârii din 20 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a comunicat apelantelor despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și a probelor invocate în susținerea apelului și a dovezii plății taxei de stat, fiind stabilit termen până la data de 29 mai 2019 pentru lichidarea neajunsurilor menționate; în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă (f.d. 116-118).

Aici Colegiul precizează că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost adusă la cunoștință apelantelor prin expedierea acesteia și respectiv recepționată la 26 aprilie 2019, conform avizului de recepție de către Nellea Petrova, iar potrivit scrisorii de însoțire expediate în adresa Irinei Petrova a revenit cu mențiunea poștașului „nereclamat” (f.d. 122).

Prin încheierea din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Irina Petrova și Nellea Petrova împotriva hotărârii din 20 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantele nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel privind prezentarea cererii de apel motivate conform încheierii 19 aprilie 2019, și s-a remis apelantelor cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.123-125).

Or, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul reiterează că alegațiile recurentelor se axează pe faptul că la momentul recepționării încheierii de nu dat curs din 19 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, acestea nu aveau un avocat astfel i s-ar încălca dreptul la apărare și la un proces echitabil, or, pentru înlăturarea neajunsurilor apelantele au avut termen până la data

de 29 mai 2019, timp suficient pentru a încheia un contract de asistență juridică și pentru prezentarea cererii de apel motivată conform cerințelor legale. Mai mult, cu hotărârea motivată din 20 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, apelantele au făcut cunoștință încă pe 12 februarie 2019 (f.d. 108), prin urmare perioada de grație pentru prezentarea apelului în formă motivată până la 29 mai 2019 reprezintă un termen suficient, or neprezentarea acestuia se datorează în primul rând al responsabilității și diligenței sau interesul pierdut al apelantelor asupra litigiului în cauză.

În alta ordine de idei, faptul că apelantele/recurentele nu și-au valorificat drepturile sale în termen, inclusiv dreptul facultativ de a beneficia de asistență juridică, nu poate fi pusă pe seama obligației instanței de judecată. Or, fiecare justițiabil are dreptul de a-și apăra desinestătător drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, ipoteză reținuă și de instanța de apel.

Mai mult ca atât, apelantele înregistrând cererile de apel nemotivate și cunoscând cerințele art. 364-365 Cod de procedură civilă, în condițiile în care nu le-au îndeplinit, nu poate pune pe seama instanței rolul său pasiv în realizarea drepturilor sale.

În contextul prevederilor art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă, restituirea cererii de apel din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel conform încheierii din 29 mai 2019, nu este decât o sancțiune procedurală, adică o urmare nefavorabilă, stabilită de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Tot aici, este de menționat că în dispozitivul încheierii din 19 aprilie 2019, instanța de apel, în esență, a menționat că neîndeplinirea în termen a indicațiilor, va genera restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă, condiție ce rezultă expres din prevederile art.369 alin. (1) lit.a) Cod de procedură civilă.

Or, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO și în contextul circumstanțelor relevate, Colegiul menționează că recurentul nu a întreprins măsurile necesare după cum sugerează și jurisprudența CtEDO de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Or, părțile mai au obligația de a se folosi cu

bună credință de drepturile lor procedurale rezultând din prevederile art. 56 alin.(3) Cod de procedură civilă.

De altfel, nu poate fi invocat încălcarea dreptului la apărare garantat de art. 26 al Constituției Republicii Moldova și dreptul la asistență juridică garantat de art. 8 Cod de procedură civilă, în condițiile în care apelanților nu le-a fost îngădit dreptul de a beneficia de asistență juridică conform legislației în vigoare.

Astfel, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată și conformă prevederilor legale soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel, deoarece circumstanțele relatate denotă că însuși recurențele nu au respectat drepturile sale procedurale și au eludat îndeplinirea actelor de procedură conform normelor de drept procedural, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale. De altfel, părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și conformă prevederilor legale, iar argumentele invocate de către recurente nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat cu menținerea încheierii instanței de apel din 29 mai 2019.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Irina Petrova și Nellea Petrova

Se menține încheierea din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Moldcredit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Irinei Petrova și Nellea Petrova privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și penalității.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Burduh